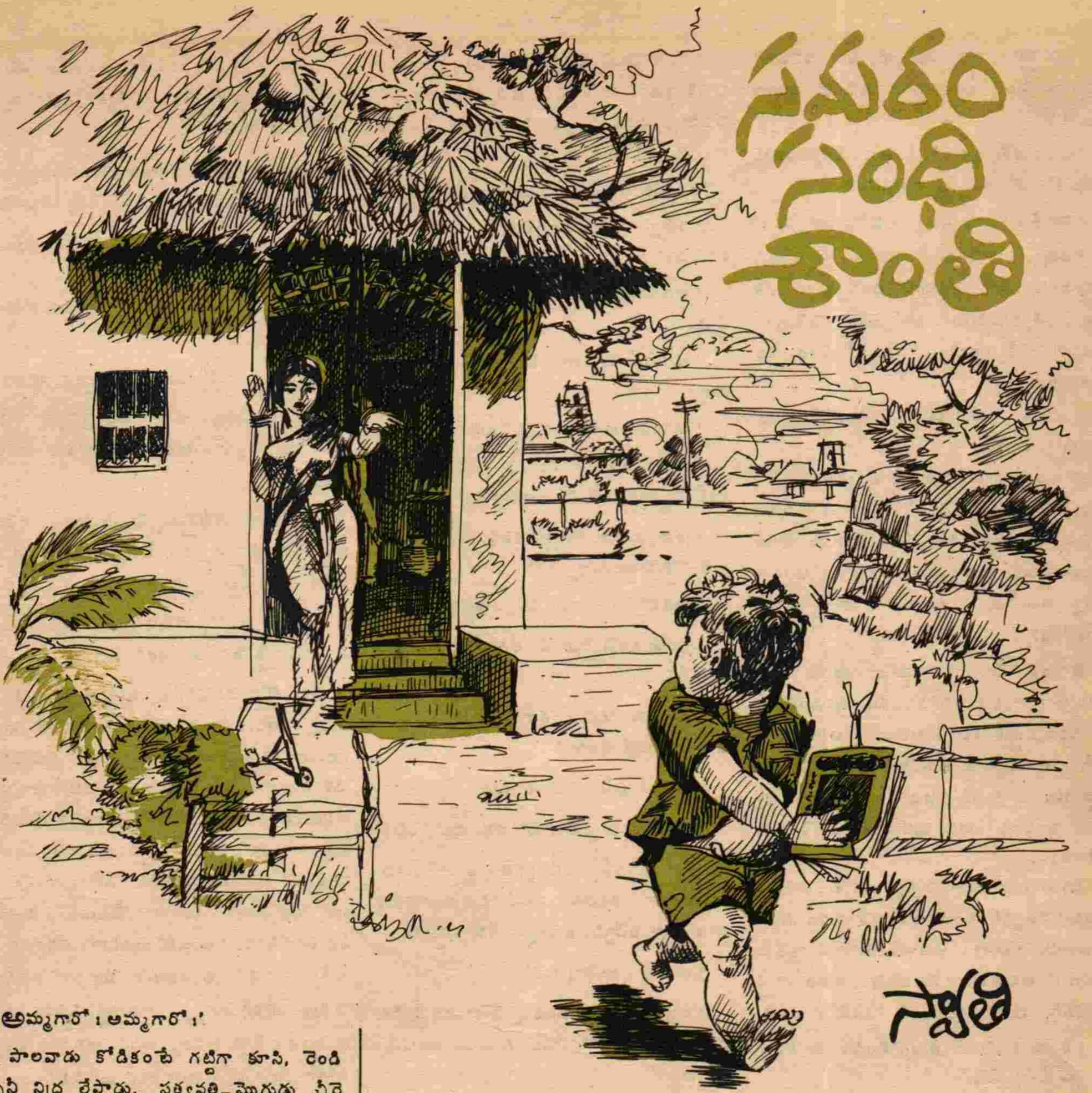

సమరం సంది శాంతి

సాహితీ

‘అమ్మగారో! అమ్మగారో!’

పాలవాడు కోడికంటే గట్టిగా కూసి, రెండి కృషి నిద్ర లేపాడు. సత్యవతి-మొగుడు చీరె పట్టుకుని లాగుతుంటే, ‘వేణుపాణి లేకుండా సరసాలాడుతూ కూచుంటే అయినట్లే’ అని చీరను మొగుడి చేతుల్లోంచి ఒక్కలాగు లాగి, తొందరగా చుట్టబెట్టుకుని, గిన్నె పట్టుకు వెళ్ళిందవలసికి.

పక్కంటి వరలక్ష్మికి నిద్రలో ఎవరో పిలిచి నట్టవూతుంటే ‘పూ పూ’ అంటూ దొర్లుతూ, మొగుడొక్క చరుపు నడుం మీద చరచగానే (కోపంతో కాదుస్మందీ) తుళ్ళిపడిలేచి, పాలవాడి మీద అష్టోత్తరం చదువుతూ నడిచింది.

పాలవాడు తాపీగా గేదె నోటి ముందు గడ్డి పరకలు విప్పి, పడవేస్తున్నాడు. ‘నీ నోట్లో గడ్డి పెట్టా! వెదవా!’ అనుకుని, ‘ఇంకా ఆల్లేదు, చూల్లేదు....కొంప ముణిగి పోయినట్లు అరిచావే?’ అంది వరలక్ష్మి ఒళ్ళు మంటతో, కాస్త కళ్ళ మంటతో.

‘ఏమంటారమ్మా? అయితే? గద్దెట్టకండా గేదె పాలి తాదేటమ్మా?’ వాడు భోయ్యమన్నాడు రేచుకుక్కలాగా.

‘అమ్మ నీ గొంతుక్కొయ్యా! బలమంతా దేవుడు నీ గొంతుకలోనే పెట్టినట్లున్నాడు’ అనుకుని, ‘ఇదిగో! తొందరగా పాలు తీసి కేకెయ్యి!’ అంది వరలక్ష్మి గిన్నె అక్కడ ఉంచుతూ.

సత్యవతి అట్నీంచి ‘నా కవలల బోల్లు వస్తున్నాయి. ముందిలా పోసిపో!’ అంది. వరలక్ష్మి చురచుర చూసిందటు.

‘ఎవరికి తేనేంటమ్మా? ఇద్దరి కిచ్చేదీ పాలే గందా?’ అన్నాడు పాలవాడు నవ్వుతూ.

'నీ ఎత్తులు నా దగ్గరెయ్యకు; నీకు మనిషికో పద్ధతి చూపించే బుద్ధి వుంది గనకనే అంటున్నాను.'

ఆ మాటతో వరలక్ష్మికి అగ్ని వెళ్ళి ఎక్కడంటుకోవాలో అక్కడ అంటుకుంది.

'మాకేవిటమ్మా ఎక్కువ పోసేస్తున్నాడు?'

'ఎక్కువ పోసేదని నే నన్ననా; వాడి బుద్ధి చెప్తున్నాను గాని.... ఏవయ్యా మొన్నను ఆ వేళకి నీకు నీళ్ళెక్కణ్ణించి వొచ్చేయి; డబ్బులు డబ్బుల్లా ఇచ్చేయ్యాలి.... డబ్బుల్లో మేం ఏం కలుపుకున్నాం?'

'మాకేం బంగారు పాలు పోసేస్తున్నావటయ్యా, నువ్వు?'

పాలవాడు పాలుతీసిముందు సత్యవతి గిన్నెలో పోశాడు. వరలక్ష్మి గిన్నెలో పోస్తూంటే 'సరిగ్గా కొలిచి పోయి; మేం వేదో బంగారు పాలు పోయించేసుకుంటున్నామని ఎదుపు!' అంటూ గిన్నె తీసుకుని, తలుపులు ధ ధ ల్న వేసి ఇంట్లో వెళ్ళింది.

పోయి వెలిగించి, పాలు మరగ బెడు తూంటే కుళాయి పడుతున్న కబ్బం వినిపించింది. 'వేగిరం పట్టుకోకపోతే అయితా ఆరగంటలో కట్టేస్తాడా చచ్చినాడు' అంటూ లేచి, రెండుబిందెలు పట్టుకుని, మొగుడికి 'ఇదిగో; మీరిలా వచ్చి పాలు చూడండి' అని పురమాయించి వెళ్ళింది వరలక్ష్మి.

రెండు వాటాలకూ మధ్య ఒకటే కుళాయి వుంది. సత్యవతి బిందె అప్పటికే సగం నిండి పోయింది. 'ఆహా! అప్పుడే తయారు ఇక్కడానూ!' అనుకుని, 'మీ బిందె నిండాక కాస్త వదలండి; మళ్ళా కట్టేస్తాడో; ఏవిదో!' అంది.

'రెండు బిందెలేనా తీసుకోవండి; మా కివాళ అస్సలు నీళ్ళు లేవు.'

'మాకొహటి వుండి చచ్చేయా; అద్దెంకా వాడికి పుట్ట మీద పెట్టినట్టు ఇచ్చెయ్యడంవూను!; పడేపాట్లు పడ్డంవూ; మరో కుళాయి వేయించ మంటే వినిపించుకోడు.'

సత్యవతి రెండో బిందె కుళాయికింద పెట్టింది.

'నన్ను పట్టుకోవీండమ్మా; ఆవత లింకా పనుంది!'

'ఆగండమ్మా; రెండు బిందెలేనా.... నీళ్ళన్న ల్లేవు.'

'అలా అంటే ఎలా; ఓ బిందె పట్టుకున్నారు గదా?'

'ఆగండి; అలా మీద పెట్టేయకండి.'

'బావుందండి మీ వరసా; ఉన్న నీళ్ళన్నీ మీరే పట్టుకుంటే మేమేం అవుతాం?'

'అన్యాయంగా మాట్లాడకండి; ఉన్న నీళ్ళన్నీ నేనే పట్టేసుకుంటున్నానా?'

'కాకపోతే; కుళాయి విప్పిం దగ్గర్నుంచి....'

'రెండు బిందె రైచ్చానో లేదో అలా విసుక్కు పోతారేమిటి?'

'ఇప్పుడు రెండు.... తర్వాత మరో రెండు.... ఆ తర్వాతింకో రెండు.'

'అయితే అన్నీ నేనే మోసుకు....'

'అనడం ఒక్కటే గదా నాకు మిగిలింది?'

ఇలా వరలక్ష్మి, సత్యవతి మాటా మాటా అనుకుంటూ ఉండగా పనిమనిషి బంగారమ్మ హతాత్తుగా వచ్చేసి, బజ్జెల్మని కేక పెట్టింది.

'అమ్మా; ఆమ్మోయ్!'

'బంగారొచ్చి కూచుందప్పుడే నా వీక మీదికి; నీ పుట్టేం ముణిగిపోలేదు గాని .... ఉండవే; వస్తున్నా!'

'ఎంత నేపమ్మా ఇట్లా అరివేది; సరే; మీరు నీళ్ళుట్టుకోండి; సత్యవతమ్మగారింట్లో తోవేసి వొస్తాను.'

'ఆగవే; అక్కడంటుకుంటే ఒకంతటా ఊడిపడవు!' వరలక్ష్మి అక్కసు వెళ్ళగక్కింది.

సత్యవతి బంగారిని కేకేసింది. 'ఇక్కడ తోవేసి పోదూ; నువ్వు నాకేదో తవ్వి తల కెత్తేస్తున్నట్టు ఆవిడ అలా గుంజుకుపోతుం దేవిటి?'

'ఒవే; బంగారీ; ముందిలా వొస్తావా రావా?'

'వెళ్ళు; వెళ్ళు; మళ్ళా అరిచ్చచ్చినా కావీ చుక్క పోయ్యను; తిండి దండగే నాకు!' అంది సత్యవతి.

'నాకేవిటి చేసేస్తున్నావే నువ్వు; నాకేం బట్టలు ఝాడిస్తున్నావా; నీళ్ళు వదుతున్నావా; బజారు పని చేస్తున్నావా?'

'ఉత్తనే అవన్నీ చేసేదానికదేం వెర్రిదికాదు; నెత్తి మొత్తి పుచ్చుకుంటుంది. ....!'

నీళ్ళింట్లోకి చేరవేసి, బంగారికి అంట్లు వడేసి, దాన్ని పంపి, స్నానం చేసి, వండే సరికి వద యింది. భర్త గబగబ అన్నం తిని అసీసుకు వెళ్ళిపోయాడు. బావిగాడికి అన్నం పెట్టి తనూ తిని లేచింది వరలక్ష్మి. ఎండ ఆవతల మండిపోతుంది; నిద్ర పోదామని పాను వేస్తే అది తిరగనంది.

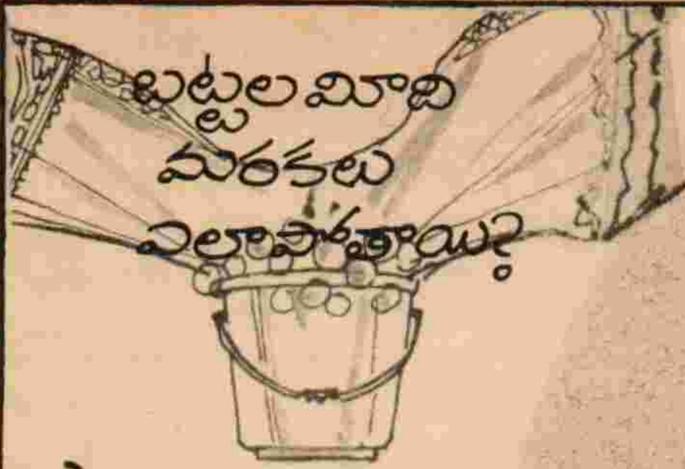
పాటలు కూడా పెట్టుకుందుకు వీల్లేదు కాబోలని ఎర్రెట్రినీటి వాళ్ళని తిట్టుకుంది. 'తేవీలుమీద పత్రిక తీసి తిరగేసింది. 'అయిపోయిందిగా; చదవడం; ఇచ్చేస్తే సరి' వరండాలో మూడు చక్రాల నైకిలు తొక్కుతున్న బావిగాణ్ణి నిలిచి 'ఈ పుస్తకం ఇచ్చేసి రామ్మా' అంది. బావిగాడు వెళ్ళ బోతుంటే 'ఒరే; ఇలా రా; అని నిలిచింది.

* తడిగా ఉన్న కాబీ ఫిల్టరులో కాబీ పొడి వేస్తే, డికాఫీన్ సరిగా దిగదు. ఫిల్టరులో పొడివేసే ముందు, ఫిల్టరును కాస్త వేడిచేసి, ఆ తర్వాత అందులో కాబీ పొడివేసి, నీరు పోస్తే డికాఫీన్ బాగా దిగుతుంది.

* కాబీ డికాఫీన్ ఎప్పుడైనా మిగిలిపోతే, పార బొయ్యనవసరంలేదు. ఆ డికాఫీనులో రెండు చెమ్మల చక్కెరవేసి ఉంచి, మల్లారు ఉపయోగిస్తే కాబీ బాగానే ఉంటుంది! కాకపోతే, కొద్దిగానే వేడి చెయ్యాలి గాని, మళ్ళీ మరిగించకూడదు.

సాధారణంగా మన ఆజాగ్రత్తవల్ల కొన్ని కొన్ని సమయాల్లో జాగ్రత్తగా వున్నప్పటికీ చీరలకు మరకలు అవుతూ వుంటాయి.

పట్టుచీరలకు మరకలు పడినట్లయితే, వాటి మెరుపు కూడా తగ్గిపోతుంది. వాటిని సరైన పద్ధతిలో తొలగించనట్లయితే బట్టలు చిరిగిపోయే అవకాశం కూడా వుంది. ముఖ్యంగా - మరక పడిన వెంటనే దానిని తొలగించటం మంచిది.

బట్ట చెడకుండా మరకలను తొలగించడానికి యీ క్రింది పద్ధతులు వుపయోగించవచ్చు.

వసువు మరక :

మరకపడిన భాగాన్ని మొదట స్పిరుటులో ముంచి ఆరవేసి, తరువాత సోప్ తో రుద్దాలి.

తుప్పు మరక :

మరక పడిన భాగాన్ని నిమ్మకాయ రసంలో ముంచి, దానిపై వుప్పు చల్లి ఎండలో ఆర బెట్టాలి. కొద్దిసేపటి తరువాత సోపుతో వాష్ చేస్తే మరక పోతుంది.

గ్రీజు లేక ఆయిలు మరక :

వేడి నీటిని వుపయోగించి సోపుతో రుద్దితే, మరక పోతుంది. మరకపడి ఎక్కువ కాలం ఆయిపోతే బెంజెన్ వుపయోగించాలి. మరక అడుగున బ్లటింగ్ పేపరు (అద్దుడు కాగితం) వుంచి ఇత్రీ చేసినా కూడా యీ మరకలు పోతాయి.

వెయింటు మరక :

మరక భాగా దళసరిగా పడితే నెమ్మదిగా కత్తితో తీసి వేసి ఆ భాగాన్ని టర్పెన్ టైన్ లో ముంచి ఆరిన తరువాత వాష్ చెయ్యాలి.

తారు మరక :

మరకపడిన భాగాన్ని ఆలివ్ ఆయిలులో కొంతసేపు నానబెట్టి వేడినీటితో సోప్ వాష్ చేసి ఎండలో ఆరబెట్టాలి.

లిప్స్టిక్ మరక :

కార్బన్ టెట్రాక్లోరైడు అనే పదార్థంలో (బజార్లో అమ్ముతారు) దూదిని ముంచి మరకపై నెమ్మదిగా రుద్ది సోప్ వాష్ చెయ్యాలి. సీరా మరక :

సీరా పడిన భాగాన్ని 'వినిగర్' లో నాననిచ్చి బాగుగా రుద్ది సోప్ వాష్ చేసుకోవాలి. మరో పద్ధతి : మరకపడిన భాగాన్ని చన్నీటిలో ముంచి పాలతో మరకపై బాగా రుద్ది, సోపు వాష్ చేసినా కూడా యీ మరకలు పోతాయి.

కాటుక మరక :

మరక పడిన భాగాన్ని మొదట కొబ్బరి నూనెలో ముంచి వెంటనే సోపు వాష్ చేసుకోవాలి.

బురద మరక :

వర్షాకాలంలో బయటకు వెళ్ళినపుడు బట్టల మీద బురద దాగులు పడుతూ వుంటాయి. దాగు పడిన భాగాన్ని నీటిలో ముంచి అప్పుడే కోసిన బంగాళాదుంప ముక్కతో రుద్దితే దాగులు వెంటనే పోతాయి.

—అంగర శ్రీదేవి

'ఈ వారంది చదివిందో! లేదో! చదివేసే ఉంటుంది! ఇంక చదవదా? వచ్చి మూడ్రోజులవుతుంటే.... ఇస్తే బావుణ్ణు! ఊసుపోయి దావడం లేదు!' వరలక్ష్మి బుర్ర గోక్కుంది. 'వది గంటల దాకా యుద్ధమయింది! ఈ పనిదీ, పాలూ, నీళ్ళూ కావు గాని.... నిష్ఠూర్యం వస్తుంది! బాబిగణ్ణి పంపుదునా! నేనే వెళ్ళి అడుగుదునా?' అని ఆలోచించి బాబిగణ్ణి పంపింది.

సత్యవతి మొగుణ్ణి, చిన్నిగణ్ణి ఆపీసుకీ స్కూలుకీ పంపించి, అన్నం తిని, సావట్లో పత్రిక పట్టుకూచుంది. చదివినదే! విసుగేసి వదేసింది. ఓసారలా తెల్సిన వాళ్ళింటికి వెళ్ళొద్దామా అంటే ఎండ మండిపోతోంది. ఈమధ్య వరలక్ష్మి డిబెక్టివులు కొట్టు మీంచి తెప్పించుకు చదువుతుంది. మొన్న ఇచ్చింది చాలా బావుంది సుమా! మరోటి అడగాలి అనుకుంది.

ఇంతలో వరలక్ష్మి కొడుకు వచ్చేడు పత్రిక పట్టుకుని, పత్రికిచ్చి 'మా అమ్మ కొత్త పుస్తకం తెమ్మంది' అన్నాడు బాబిగణ్ణు. సత్యవతి వికసించిన మొహంతో పత్రిక వాడి చేతికిచ్చి 'పద' అంది వాణ్ణి. వెళ్ళి - 'పత్రికడిగారా?' అడిగింది.

'అడిగానండీ' కొత్త పత్రికను అంత మొహంతో అందుకొంది వరలక్ష్మి.

'మొన్న మీరిచ్చిన డిబెక్టివు చాలా బాగుందండీ!' అంది సత్యవతి. వరలక్ష్మి సంతోషంగా 'నాకూ చాలా నచ్చిందండీ! మరోటుంది. చదువు తారా?' అడిగింది.

'అ.... ఇవ్వండి!'

డిబెక్టివు అట్ట మీది బొమ్మా పేరూ చూస్తూ సత్యవతి, వరలక్ష్మి ఏమైనా మాట్లాడుతుందేమో నని చూసింది. పత్రిక నీరియల్లో ముణిగిపో బోతూ సత్యవతేమన్నా కబుర్లు చెబుతుందేమో నని చూసింది వరలక్ష్మి.

'పోస్తే! చదువుకుంటూంది కాదోయి! సాయంత్రం మాట్లాడుకోవచ్చు' అనుకున్నా రిద్దరూ తక్కినవారి గురించి.

సాయంత్రం ఆరవుతోంటే దాదా మీదికి వచ్చింది సత్యవతి. 'అబ్బ! డిబెక్టి వెంత బావుంది! ఆ హంతకుడు! వాడి దారుణం కాల్యా! మనుషుల్ని చంపడం వాడికి నల్లుల్ని నలిపినట్టుం దేవో! ఎంత సన్నెన్నూ!' అనుకుంది.

వంటగదిలో పని త్వరగా తెముచ్చుకుంటూంది వరలక్ష్మి. 'నీరియలు మాంచి రసకందాయ మైన పట్టులో ఉండగా టకీమని ఆపేకాడు పత్రిక వాడు! మళ్ళా వచ్చేవారం దాకా నిరీక్షించడమంటే ఎంత బాదా? సునందిని సుబ్బారావుని కచ్చుకుంటుందో! లేదో! ఇది నీనిమా తీస్తే ఇంకెంత బావుంటుందో! అనుకుంటూ మొహంకడుక్కుని, నీటుగా తయారై దాదా మీదికి పరుగెత్తింది.

హత్యలు - దారుణాలు - సన్నెన్ను - నీరియల్లో ప్రేమలు - ఎడబాట్లు - ప్రకృతి అందాలు - ఆక్కణ్ణించి నీనిమా కబుర్లు - విమర్శలు - నవ్వులు - వరలక్ష్మి సత్యవతి ప్రపంచాన్ని మరిచిపోయి మాట్లాడుతున్నారు. చిట్టిగాడు బాబి గాదితో ఆడుకుంటున్నాడు.

ఆపీసు నించి వస్తోన్న రామారావు, సత్య మూర్తి తమ దాదా మీద శాంతియుత వాతావరణాన్ని చూసి 'తెల్లారితే మళ్ళి ఎలా ఉంటుందో' నని ఆశ్చర్యంతో నవ్వుకున్నారు. *